

Fremsat den 16. november 2023 af Leif Lahn Jensen (S), Lars Christian Lilleholt (V), Henrik Frandsen (M), Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Peter Skaarup (DD), Ole Birk Olesen (LA), Mai Mercado (KF), Trine Pertou Mach (EL), Martin Lidegaard (RV), Peter Kofod (DF), Helene Liliendahl Brydensholt (ALT) og Aaja Chemnitz (IA)

Forslag til folketingsbeslutning

om, at Danmark skal fordømme israelske krigsforbrydelser i Gaza, øge dansk bistand til Palæstina og arbejde for en politisk løsning på konflikten (borgerforslag)

Folketinget og regeringen har gjort det klart, at brud på krigens love i Ukraine og i resten af verden ikke skal tolereres, og at krige skal kæmpes inden for rammerne af international lov, hvor der tages hensyn til proportioner i magtanvendelsen mod militære mål. Som følge af Israel-Hamaskrigen beskriver FN situationen i Gaza efter den 7. oktober 2023 som en hidtil uset humanitær tragedie.

Folketinget skal derfor pålægge regeringen at:

1) arbejde for øjeblikkelig våbenhvile og åbning af humanitære korridorer og for at sikre, at 1,1 millioner fordrevne civile i Gaza får den fornødne humanitære støtte og mulighed for at vende hjem, når det er sikkert,

2) fordømme Israels brud på folkeretten og arbejde aktivt for at støtte internationale undersøgelser, inklusive ved Den Internationale Straffedomstol, af Israels krigsforbrydelser i Gaza, herunder:

- kollektiv afstraffelse af civilbefolkningen,
- blokering af humanitær adgang,
- tvungen fordrivelse af 1,1 millioner civile,

- bombning af civile faciliteter, inklusive skoler, hospitaler og sundhedsklinikker,
- brug af hvid fosfor i angreb den 11. oktober og
- bombning af civile på flugt den 14. oktober,

3) øge dansk bidrag med en akut humanitær hjælpepakke til Gaza på mindst 120 mio. kr. til nødhjælp og genopbygning af hospitaler, kritisk infrastruktur og skoler og reaktivere og øge dansk udviklingsbistand til Palæstina, som skal styrke demokratiske stemmer i civilsamfundet, der har hårdt brug for støtte, og

4) genetablere politisk horisont: tage initiativ i EU-regi til at formulere og vedtage en ny strategi, som adresserer de grundlæggende årsager, der driver konflikten, og hvor hele EU's værktøjskasse tages i brug. Det indebærer politiske forhandlinger mellem parterne, afvikling af den israelske besættelse, fjernelse af folkeretsstridige bosættelser og afholdelse af palæstinensiske valg.

Bemærkninger til forslaget

Dette forslag berører ikke de åbenlyse krigsforbrydelser begået af Hamas, da den danske regering og samtlige partier i Folketinget allerede har taget kraftig afstand fra disse og krævet, at Hamas løslader de civile gidsler, og at gerningsmændene stilles til ansvar.

Situationen i Gaza

Antallet af dræbte palæstinensiske og israelske civile siden den 7. oktober er det højeste i Israel-Palæstina-konfliktens historie. Hamas' rædselsvækkende angreb på Israel og kidnapning af israelske civile den 7. oktober og Israels militære angreb på Gaza skal ses i konteksten af den årtier lange konflikt og ulovlige besættelse. FN advarer om, at mange civile kan dø som følge af mangel på drikkevand, mad, medicin og medicinsk udstyr. En israelsk landoffensiv ville betyde mange flere civile ofre.

Længe inden den seneste eskalation var situationen i Gaza en af de største menneskeskabte humanitære kriser i verden. I juni 2007, efter Hamas' militære overtagelse af Gaza, indførte Israel en blokade, der har afskåret ca. 2,2 millioner palæstinensere i Gaza fra adgang til resten af de besatte områder. Det betyder bl.a. begrænset adgang til medicinsk behandling, uddannelse og beskæftigelse. Over 50 pct. af befolkningen er under 18 år. Mindst 1,3 millioner i Gaza er afhængige af nødhjælp. 80 pct. er arbejdsløse.

Befolkningens skrøbelighed gør det endnu vigtigere for Danmark at arbejde for, at konfliktens parter opererer inden for krigens love. Civile tab, der følger af militære operationer, må ikke overstige den forventede og direkte militære fordel ved operationen. Angreb på civile, hospitaler og skoler bør derfor ikke gennemføres, hvis de må forventes at medføre en sådan uproportional civil skade. Syge og sårede skal kunne evakueres og tilbydes lægehjælp. Alt det står i Genèvekonventionerne, som angiver de regler, alle krigsførende lande skal følge. Israel ratificerede konventionerne i 1951 og er forpligtet til at sikre, at deres angreb skelner mellem Hamaskrigere/andre militante grupper og civile, og at angreb er strengt begrænset til lovlige militære objekter.

Den danske regering skal aktivt arbejde for, at Israel ikke begår yderligere brud på folkeretten og bliver holdt til ansvar for de brud, der allerede er begået.

Siden eskaleringen startede den 7. oktober, har Israel udført følgende handlinger, der må betegnes som værende i strid med folkeretten og som mulige krigsforbrydelser (pr. 18. oktober):

Kollektiv afstraffelse

Som følge af Hamas' angreb på Israel er 2,2 millioner palæstinensere i Gaza ramt af Israels bombardementer og blokade, hvilket er i strid med artikel 33 i Genèvekonventionerne, der stipulerer, at »ingen beskyttet person må straffes for en forseelse, som vedkommende ikke selv har begået«, og at: »Kollektive straffe såvel som alle skræmme- eller terrorforanstaltninger forbydes«. Intentionen om kollektiv afstraffelse ses bl.a. i Israels forsvarsministers, Yoav Gal-

lants, udtalelse den 10. oktober: »Gaza vil ikke vende tilbage til, hvad det var før«. Israels præsident, Isaac Herzog, udtalte også den 11. oktober: »Det er en hel nation, der er ansvarlig«. Endelig har den israelske minister for energi og infrastruktur, Israel Katz, den 13. oktober sagt: »De vil ikke modtage en dråbe vand eller et eneste batteri, førend de forlader verden«. Den 9. oktober annoncerede forsvarsminister Yoav Gallant, at ingen basal nødhjælp kommer ind i Gaza, så længe Hamas ikke løslader de israelske gidsler.

Forhindring af humanitær adgang og nødhjælp

Den fjerde Genèvekonvention pålægger stater forpligtelse til at tillade adgang til humanitær nødhjælp for civile i nød. Både Hamas og Israel skal dermed sikre, at de akut nødvendige forsyninger kan nå civile. I skrivende stund (den 18. oktober) har det endnu ikke været muligt grundet israelsk beslutning om at afskære Gaza fra forsyninger.

Tvungen fordrivelse af udsatte grupper

Den israelske hærs ordre til mere end 1 million mennesker i det nordlige Gaza og Gaza by om at »evakuere« syd for Gazastriben inden 24 timer kan ikke betragtes som en effektiv advarsel og udgør potentielt en tvungen fordrivelse af civilbefolkningen. Ydermere har der ikke været garanti for fysisk sikkerhed, hverken på migrationsruten eller i det sydlige Gaza.

Angreb på hospitaler, ambulancer og faciliteter, hvor syge og sårede befinder sig

Der er dokumentation for, at Israel har bombet hospitaler og FN-støttede faciliteter. Det er forbudt under international humanitær lov, forudsat at de ikke er militære mål. Ethvert sådant angreb kan vurderes som en potentiel krigsforbrydelse. Verdenssundhedsorganisationen (WHO) har indtil videre registreret 51 angreb på hospitals- og sundhedsfaciliteter i Gaza siden den 7. oktober.

Israelsk brug af hvid fosfor

Flere menneskerettighedsorganisationer, bl.a. Human Rights Watch, har verificeret, at Israel den 11. oktober brugte hvidt fosfor i Gaza, der er et af de tættest befolkede områder i verden. Dette udsætter civile, som under international lov har krav på beskyttelse, for unødvendig risiko.

Den større kontekst

Som følge af ovenstående stiger antallet af døde og sårede i Gaza. Samtidig intensiveres involveringen af andre aktører uden for Israel-Palæstina, og en krig i regionen kan ikke udelukkes. Herudover har volden spredt sig til Vestbredden, inklusive Østjerusalem.

EU betragter den fortsatte udvidelse af ulovlige israelske bosættelser på Vestbredden, inklusive i Østjerusalem, som en væsentlig hindring for tostatsløsningen og en fremtidig palæstinensisk stats territoriale sammenhæng. Herudover er Israels udvisninger af familier fra deres huse eller nedrivninger af huse samt tvangsforflyttelse af skrøbelige grupper

med til at forværre situationen. Det samme gælder angreb begået af bosættere mod civile palæstinensere på Vestbredden. Ifølge FN resulterede 849 angreb fra bosættere i tab af palæstinensiske menneskeliv og/eller ejendomsskader i 2022. Det er det højeste antal, siden OCHA i 2006 begyndte at registrere hændelser, der involverer bosættere. Desuden er antallet af palæstinensere dræbt i 2023 på Vestbredden af den israelske hær eller bosættere det højeste siden 2005. Israelske soldater eller bosættere stilles sjældent til ansvar, når de begår overgreb på civile. Endelig har landsdækkende palæstinensiske valg ikke fundet sted siden 2007, og i 2021 blev valget aflyst, ifølge det palæstinensiske selvstyre, fordi Israel ikke ville tillade palæstinensere at stemme i det besatte Østjerusalem.

En kombination af manglende basale rettigheder, herunder fraværet af nogen form for politisk horisont, konstante israelske bosættelsesudvidelser og menneskerettighedskrænkelser udgør en giftig cocktail, som for mange unge palæstinensere ender i total desperation, håbløshed og – for nogle – radikalisering.

Hvordan skal Danmark forholde sig?

Danmark er nødt til at investere i at forebygge en yderligere forværring af situationen. Det indebærer at gøre mere for at adressere de forhold, som palæstinensere lever under på tværs af de besatte områder, og som lige nu vidner om en fejlslagen international strategi og en ikkeeksisterende fredsproces. Som anført i den strategiske ramme for Danmark-Palæstina 2021-2025, er kernen i den israelsk-palæstinensiske konflikt politisk. »Der er tale om en langvarig og tiltagende konflikt om territorium, som kræver en omfattende politisk løsning«.

Danmark skal derfor aktivt skubbe på drøftelserne om overholdelse af krigens love i konflikten, herunder i FN's Menneskerettighedsråd og i FN's Sikkerhedsråd – yderst relevant, såfremt Danmark bliver valgt ind som medlem i 2025-2026. Danmark skal proaktivt støtte grundige internationale undersøgelser af krigsforbrydelser og brud på international humanitær lov. Det indebærer aktiv støtte og bidrag til Den Internationale Straffedomstols igangværende undersøgelse af Israels mulige krigsforbrydelser i Gaza og på Vestbredden.

Danmark skal også arbejde aktivt for en ny EU-strategi, der adresserer de underliggende årsager til Israel-Palæstina-konflikten og genskaber en politisk horisont. Det kan ikke gøres ved at se isoleret på krigen i Gaza, for palæstinensere er ikke repræsenteret af Hamas og kan ej heller drages til ansvar for den militante gruppes forbrydelser under international lov. Regeringen skal arbejde for, at borgere, både israelere og palæstinensere, i det samme geografiske område har de samme rettigheder.

Der er en række konkrete værktøjer i EU's værktøjskas-

se, som Danmark nu skal arbejde aktivt for bliver taget i brug i samarbejde med andre EU-medlemslande. Danmark skal aktivt opfordre til diskussioner i EU omkring, hvordan man skal reagere på den fortsatte udvidelse af ulovlige bosættelser og yderligere besættelse af palæstinensisk territorium. Man kan i Danmark håndhæve europæisk lovgivning, der beder medlemslandene om klart at markere israelske produkter, der er produceret i bosættelser på det besatte Vestbredden.

Danmark skal også arbejde for afholdelsen af palæstinensiske valg hurtigst muligt for at skabe en politisk horisont for unge palæstinensere. Kun gennem en politisk strategi, der forholder sig til de reelle forhold på jorden, kan konflikten og den farlige cyklus af vold adresseres.

Kilder og henvisninger

OCHA, diverse flash updates - Hostilities in the Gaza Strip and Israel, oktober 2023

WHO oPt Emergency Situation Reports, oktober 2023

UNRWA Situation Reports, oktober 2023

Times of Israel, Gallant: »Israel moving to full offense, Gaza will never return to what it was«, den 10. oktober 2023

Huffpost, dækning af Isaac Herzog's pressekonference, den 13. oktober 2023

Israel Katz, X (tidligere Twitter), den 13. oktober 2023

Saraf et al., Public Statement: Scholars Warn of Potential Genocide in Gaza, Third World Approaches to International Law Review, den 17. oktober 2023.

Om fremsættelsen i Folketinget

Forslagsstillerne i Folketinget bemærker, at der er tale om et borgerforslag, som inden for den fastsatte frist har opnået det antal støttetilkendegivelser fra borgere, som kræves for at få forslaget fremsat og behandlet som beslutningsforslag i Folketinget.

Borgerforslaget er oprindeligt indgivet af Jakob Silas Lund, Fredensborg, som hovedstiller med Abdirazak Farah Rage, København, Tina Søndergård Madsen, adressebeskyttelse, Laura Bo Mandel, adressebeskyttelse, og Karen Graverholt Wolfhagen, København, som medstillere.

Fremsættelsen er alene udtryk for, at forslagsstillerne på vegne af de partier, som støtter borgerforslagsordningen, påtager sig at opfylde en nødvendig betingelse for, at borgerforslaget kan blive behandlet i Folketinget i overensstemmelse med intentionerne bag ordningen.

Fremsættelsen kan således ikke tages som udtryk for, at forslagsstillerne nødvendigvis støtter forslagets indhold.

Skriftlig fremsættelse

Leif Lahn Jensen (S), Lars Christian Lilleholt (V), Henrik Frandsen (M), Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Peter Skaarup (DD), Ole Birk Olesen (LA), Mai Mercado (KF), Trine Pertou Mach (EL), Martin Lidegaard (RV), Peter Kofod (DF), Helene Liliendahl Brydensholt (ALT) og Aaja Chemnitz (IA):

Vi tillader os herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om, at Danmark skal fordømme israelske krigsforbrydelser i Gaza, øge dansk bistand til Palæstina og arbejde for en politisk løsning på konflikten (borgerforslag).

(Beslutningsforslag nr. B 84)

Der er tale om et borgerforslag, som inden for den fastsatte frist har opnået det antal støttetilkendegivelser fra bor-

gere, som kræves for at få forslaget fremsat og behandlet som beslutningsforslag i Folketinget.

Fremsættelsen er alene udtryk for, at forslagsstillerne på vegne af de partier, som støtter borgerforslagsordningen, påtager sig at opfylde en nødvendig betingelse for, at borgerforslaget kan blive behandlet i Folketinget i overensstemmelse med intentionerne bag ordningen.

Fremsættelsen kan således ikke tages som udtryk for, at forslagsstillerne nødvendigvis støtter forslagets indhold.